

Tietosuojaseloste; Poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmä

1 Rekisterinpitäjä

Poliisihallitus

Postiosoite: PL 1000, 02151 Espoo

Käyntiosoite: Vuorimiehentie 3, Espoo

Puhelin: 0295 480 181 (vaihde)

Sähköposti: kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

2 Yhteyshenkilö tietosuoja-asioissa

Poliisihallitus

Emmi Savonen, tiedonhallinta-asiantuntija

Yhteystiedot: Ks. kohta 1

3 Poliisin tietosuojavastaava

Poliisihallitus

Harri Kukkola, ylitarkastaja

Yhteystiedot, Ks. kohta 1

4 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Poliisi käsittelee henkilötietoja poliisin lakisääteisten veloitteiden noudattamiseksi tietosuojalainsäädännössä säädettyjen edellytyksien täytyessä. Tietosuojalainsäädännön mukaan lakisääteinen velvoite voi perustua vain Euroopan unionin tai jonkin jäsenvaltion lakiin ja julkinen valta on täytynyt antaa lailla tai muilla oikeudellisilla säännöksillä.

Henkilötietojen käsittelystä ja käsittelyn oikeusperusteista säädetään muun muassa seuraavissa laeissa:

- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999, julkisuuslaki)
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019, tiedonhallintalaki)
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679)
- Tietosuojalaki (1050/2018).

5 Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset, rekisteröityjen ryhmät ja käsiteltävät henkilötietoryhmät

Poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmä on poliisin toimintaan kuuluvien hallinnollisten asioiden, asiakirjojen ja töiden hallinnan, valmistelun, päätöksenteon ja arkistoinnin tietojärjestelmä. Järjestelmää käyttävät Poliisihallitus, Keskusrikospoliisi, Poliisiammattikorkeakoulu sekä poliisilaitokset.

Tiedonhallintalain 25 §:n mukaan tiedonhallintayksikön on ylläpidettävä viranomaisen käsittelyssä olevista ja olleista asioista asiarekisteriä (diaari), johon rekisteröidään asiaa, asiankäsittelyä ja asiakirjoja koskevat tiedot. Viranomaisen on rekisteröitävä viipymättä sille saapunut tai sen laatima asiakirja asiarekisteriin. Tiedonhallintayksikön on lisäksi huolehdittava siitä, että asiarekisterin tai sen osan julkisista merkinnöistä on mahdollista tuottaa tiedot tiedonsaantia koskevien pyyntöjen yksilöimiseksi.

Viranomaisen asianhallinnan diaariin sovelletaan tietosuojalainsäädännössä säädettyjä velvoitteita siltä osin, kun siihen merkitään luonnollisia henkilöitä koskevia tietoja (esim. vireille saattajan ominaisuudessa). Asianhallinnassa diaariin merkityjä henkilötietoja käytetään toimeksiantajien ja käsiteltävien asioiden ja asiakirjojen yksilöimiseen.

Siltä osin kuin rekisteröidyn pyytämät tiedot eivät kuulu tietosuojalainsäädännössä säädetyn tarkastusoikeuden piiriin, on rekisteröidyllä mahdollisuus pyytää asiakirjoja myös julkisuuslain perusteella. Julkisuuslain 14 ja 15 §:n mukaisesti asiakirjojen tiedonsaantia koskevan asian päättää lähtökohtaisesti se viranomainen, jonka käsiteltävänä asia on tai on ollut. Oikeudesta saada tieto asiakirjasta säädetään julkisuuslain 3 luvussa ja mm. asianosaisen oikeudesta tiedonsaantiin 3 luvun 11 §:ssä.

Poliisin tiedonhallintapolitiikassa määritellään tiedonhallinnan tavoitteet, periaatteet, vastuut ja toteutuskeinot poliisissa. Poliisin hallinnollista asiankäsittelyä ja sitä tukevan järjestelmän käyttöä ohjataan asiankäsittelystä poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmässä annetulla ohjeella.

6 Tietojen säännönmukainen luovuttaminen

Ei säännönmukaisia tietojen luovutuksia.

Henkilötietojen luovuttamiseen asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmästä sovelletaan julkisuuslakia.

7 Henkilötietojen poistaminen ja arkistointi

Tietoja päivitetään jatkuvasti vireille tulevien poliisin hallinnolliseen asiankäsittelyyn kuuluvien saapuneiden ja laadittujen asiakirjojen perusteella.

Poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asiat ja niiden tietosisältö säilytetään poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn tiedonohjaussuunnitelman (TOS) mukaisesti.

Osa tiedoista on pysyvästi säilytettävää Kansallisarkiston päätösten mukaisesti, osa määräajan säilytettävää Poliisihallituksen päätösten mukaisesti.

Tiedonohjaussuunnitelmassa säilytysajat on määritelty asiaryhmittäin sekä asiakirjatyypeittäin.

8 Rekisteröidyn oikeudet

Läpinäkyvän ja avoimen informoinnin toteuttamiseksi sekä rekisteröidyn oikeuksien käytön edistämiseksi poliisi on asettanut kaikkien saataville kattavan informaatioaineiston www.poliisi.fi -sivustolle. Sivustolta löytyy yksityiskohtaista tietoa muun muassa siitä, miten rekisteröity voi tarkastaa itseään koskevat tiedot, milloin tietojen tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa, miten ja millä edellytyksillä tietoja voi saada oikaistua tai poistettua, miten lokitietoja käsitellään poliisissa ja miten poliisi rekisterinpitäjänä huolehtii rekisteröityjen oikeuksista ja henkilötietojen käsittelyn sisäisestä valvonnasta.

Sen seikan varmistamiseksi, että edellä mainittu informaatioaineisto on myös muulla tavalla asetettu kaikkien saataville, on jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen sijoitettu poliisin henkilörekisterit -kansio, jossa on vastaavaa rekisteröidylle tarkoitettua informaatioaineistoa paperiasiakirjamuodossa.

8.1 Tarkastusoikeus / oikeus saada pääsy tietoihin

Jokaisella on lähtökohtaisesti oikeus saada rekisterinpitäjältä tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja ja jos kyseisiä tietoja käsitellään, rekisteröidyllä on oikeus pyynnöstä saada rekisterinpitäjältä yleisen tietosuojasetuksen 15 artiklassa tarkoitetut tiedot.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään yksilöitävä pyyntö riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy ilmi, mihin käsittelytarkoitukseen, tietojärjestelmään, henkilörekisteriin tai sen osaan pyyntö on kohdistettu. Puutteellisesti yksilöityä tarkastuspyyntöä ei toteuteta. Rekisteröidyllä voi olla mukanaan avustaja.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä luotettava selvitys henkilöllisyydestään. Mikäli rekisterinpitäjä ei voi varmistua rekisteröidyn henkilöllisyydestä, rekisterinpitäjä voi pyytää toimittamaan lisätiedot, jotka ovat tarpeen rekisteröidyn henkilöllisyyden vahvistamiseksi. Oikeus saada jäljennös tiedoista ei saa vaikuttaa haitallisesti muiden oikeuksiin ja vapauksiin.

Rekisteröidyllä ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua hänestä kerättyihin tietoihin, jos:

- tiedon antaminen saattaisi vahingoittaa kansallista turvallisuutta, puolustusta tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta taikka haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä
- tiedon antamisesta saattaisi aiheutua vakavaa vaaraa rekisteröidyn terveydelle tai hoidolle taikka rekisteröidyn tai jonkun muun oikeuksille tai
- henkilötietoja käytetään valvonta- ja tarkastustehtävissä ja tiedon antamatta jättäminen on välttämätöntä Suomen tai Euroopan unionin tärkeän taloudellisen tai rahoituksellisen edun turvaamiseksi.

Jos vain osa rekisteröityä koskevista tiedoista on sellaisia, että ne jäävät tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettun tiedon ulkopuolelle, rekisteröidyllä on oikeus saada tietää muut häntä koskevat tiedot. Rekisteröidylle on ilmoitettava rajoituksen syyt, ellei tämä vaaranna rajoituksen tarkoitusta.

Jos rekisteröidyllä ei ole oikeutta tutustua hänestä kerättyihin tietoihin, tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot on annettava tietosuojavaltuutetulle rekisteröidyn pyynnöstä.

Rekisterinpitäjän on ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kuukauden kuluessa tarkastusoikeutta koskevan pyynnön vastaanottamisesta annettava rekisteröidyn pyytämät tiedot. Määräaikaa voidaan tarvittaessa jatkaa enintään kahdella kuukaudella, mikäli pyynnöt ovat monimutkaisia tai pyyntöjä on useita. Rekisterinpitäjän on ilmoitettava viivästyksestä rekisteröidylle ja ilmoitettava viivästymisen syyt.

Jos rekisterinpitäjä ei toteuta toimenpiteitä rekisteröidyn pyynnön perusteella, rekisterinpitäjän on ilmoitettava viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta rekisteröidylle syyt siihen.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisteröidyn tarkastusoikeutta on lykätty, rajoitettu tai evätty. Pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle, rekisterinpitäjälle (Poliisihallitus) tai poliisilaitokselle.

Rekisteröidyllä on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi (toimenpidepyyntö), jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan tietosuojalakia tai muuta henkilötietojen käsittelyä koskevaa lakia.

Tietosuojavaltuutetun toimisto:

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 566 6700, Faksi: 029 566 6735

Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja@om.fi

8.2 Henkilötietojen oikaiseminen, poistaminen ja käsittelyn rajoittaminen

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä oikaistava tai täydennettävä rekisteröityä koskeva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen tai puutteellinen henkilötieto.

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä poistettava rekisteröityä koskevat henkilötiedot, jos niiden käsittely on vastoin yleisen tietosuoja-asetuksen lainmukaisuusvaatimuksen, käyttötarkoitussidonnaisuuden, tarpeellisuusvaatimuksen, virheettömyysvaatimuksen taikka erityisiä henkilötietoryhmiä koskevan käsittelyn säännöksiä.

Poistamisen sijasta rekisterinpitäjän on kuitenkin rajoitettava käsittelyä, jos:

- 1) rekisteröity kiistää tietojen paikkansapitävyyden eikä niiden paikkansapitävyyttä tai virheellisyyttä voida todentaa (rekisterinpitäjän on ennen tämän rajoituksen poistamista ilmoitettava siitä rekisteröidylle) tai
- 2) henkilötiedot on säilytettävä todistelua varten.

Rekisteröity voi esittää henkilötietojen oikaisemista, poistamista ja käsittelyn rajoittamista tarkoittavan pyynnön rekisterinpitäjälle tai muulle poliisiyksikölle. Pyyntö tulee yksilöidä riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy ilmi, kenen henkilötiedoista asiassa on kyse, mihin poliisin henkilötietoihin oikaisu-, poistamis- tai käsittelyn rajoittamispyyntö on kohdistettu, miksi kyseiset tiedot ovat rekisteröidyn mielestä käsittelyn tarkoituksen kannalta puutteellisia, epätarkkoja tai virheellisiä ja mitä muutoksia rekisteröity vaatii kyseisiin tietoihin tehtävän sekä miksi henkilötietojen käsittelyä olisi rajoitettava. Rekisterinpitäjällä on oikeus pyytää lisätietoja henkilöllisyyden vahvistamiseksi.

Jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä tai poistamisesta, rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle kirjallisella todistuksella kieltäytymisestä ja sen perusteista.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos tietosuoja-asetuksen tai muun lain nojalla rekisterinpitäjä ei hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä, poistamisesta tai niiden käsittelyn rajoittamisesta (yhteystiedot edellä).

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava virheellisten henkilötietojen oikaisemisesta sille viranomaiselle, jolta virheelliset henkilötiedot ovat peräisin. Jos henkilötietoja on oikaistu tai poistettu, rekisterinpitäjän on ilmoitettava asiasta niille vastaanottajille, joille rekisterinpitäjä on luovuttanut kyseisiä tietoja. Vastaanottajan on oikaistava tai poistettava sillä olevat kyseiset henkilötiedot.

8.3 Rekisteröidyn muut oikeudet

Rekisteröidyn oikeutta vastustaa tietojen käsittelyä ja oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen ei sovelleta, kun poliisi käsittelee henkilötietoja poliisin lakisääteisen tehtävän yhteydessä.

8.4 Rekisteröidyn oikeuksien käytön ja toimenpiteiden maksuttomuus

Rekisteröidylle yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella annettavat ilmoitukset ja tiedot sekä rekisteröidyn tekemien pyyntöjen käsitteleminen ovat rekisteröidylle lähtökohtaisesti maksuttomia. Jos rekisteröidyn pyynnöt ovat kuitenkin niiden toistuvuudesta tai muusta syystä ilmeisen kohtuuttomia tai perusteettomia, rekisterinpitäjä voi kuitenkin periä toimenpiteestä maksun. Maksun määrän

perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Jos rekisterinpitäjä on perinyt edellä mainituilla perusteilla maksun, sen on tarvittaessa osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus.

9 Henkilötietojen suojaus ja valvonta poliisissa

Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän tulee teknisin ja organisatorisin toimenpitein huolehtia henkilötietojen riittävästä suojaamisesta ottaen huomioon käsittelystä rekisteröidyn oikeuksille aiheutuva riski. Henkilötiedot on erityisesti suojattava oikeudettomalta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta ja vahingoittumiselta. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee ottaa huomioon:

- 1) uusin tekniikka
- 2) toimenpiteiden toteuttamiskustannukset
- 3) käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset
- 4) luonnollisen henkilön oikeuksiin kohdistuvat todennäköisyydeltään ja vakavuudeltaan vaihtelevat riskit.

Poliisihallinnon teknisen, hallinnollisen ja organisatorisen tietoturvallisuuden perustana on Poliisin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, jossa määritellään tietojen turvaamisen tavoitteet, vastuut ja toteutuskeinot poliisihallinnossa. Tietoturvapolitiikkaa tarkennetaan useissa erillisissä määräyksissä ja ohjeissa.

Poliisihallitus on antanut ohjeen sisäisestä laillisuusvalvonnasta poliisissa ja eräistä muista oikeudellisista asioista poliisissa, joka luo puitteet poliisin laillisuusvalvonnan suunnittelulle ja toteutukselle sekä valvonnan tuloksista raportoinnille myös poliisin tietojärjestelmien käytön ja henkilötietojen käsittelyn valvonnan osalta.

Henkilörekisterien käytön ja henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota käsiteltävien tietojen oikeellisuuteen ja tarpeellisuuteen, tietojen asianmukaiseen käyttöön, käyttöoikeuksien oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen sekä siihen, että tietoja käsitellään salassa pidettävien tietoaineistojen luokitusvaatimusten mukaisesti. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyssä valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että rekisteröidyn oikeuksien turvaamisen edellyttämät tekniset ja organisatoriset suojaustoimet on toteutettu asianmukaisesti ja että kyseisiä henkilötietoja käsitellään ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä poliisille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

10 Selosteiden saatavilla pito

Poliisin tietosuojaselosteet on asetettu julkisesti kaikkien saataville sähköisessä muodossa poliisin valtakunnalliseen tietoverkkoon (www.poliisi.fi) poliisin sisäiseen tietoverkkoon (Intranet) sekä paperimuodossa jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen.

Tietosuojaselosteet talletetaan lisäksi poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmään (Acta).